

Ģipša apstrāde

Ģipša apstrāde ir ļoti jauna un daudzsološa metode māla augsnēm, lai samazinātu fosfora noteci no lauksaimniecības zemēs. Ģipsis ir mēslošanas līdzekļu ražošanas blakusprodukts, kuru var izmantot augsnes erozijas un fosfora noteču mazināšanai.

Ģipsis ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) paaugstina augsnes jonu spēku. Tas palīdz saglabāt fosfora pieejamību augiem un uzlabot augsnes struktūru ar māliem bagātos reģionos.²⁾

Ar ģipša apstrādi ir iespējams gan samazināt fosfora izskalošanos līdz pat 50%, gan samazināt lineāro eroziju, kas padara lauku noteces ūdeni mazāk duļķainu.¹⁾

Rudenī ģipsi var pievienot, izmantojot parasto kalķu smidzinātāju. Ir nepieciešama augsnes apstrāde.¹⁾

Apstrādājot laukus ar ģipsi, nav jāmaina lauksaimniecībā pielietojamās metodes un nav jāsamazina audzēšanas platības.²⁾

Pielietošana

Ģipsi var izmantot augu laukos, bet tā piemērotība pļavām nav pietiekami pārbaudīta.²⁾

Vislabāk tās ir piemērots laukiem, kuru drenāžas ūdens tieši vai netieši (caur upi, grāvis u.c.) nonāk jūrā.

Ģipsi nedrīkst izmantot, ja augsne ir īpaši caurlaidīga, vai ezeru zonās, jo ģipsis satur sulfātus, kas var izraisīt fosfora izplūdi no ezeru sedimentiem.²⁾

Nav ieteicams lietot augsnei ar lielu kalcija koncentrāciju.²⁾

Apkope

- Ģipša apstrādi jāatkārto ik pēc 4-5 gadiem¹⁾

Ekonomika

- Somijā ģipsis maksā ap 20 €/tonnu
- Papildu izmaksas rodas no transportēšanas, kvalitātes kontroles un iekārtu izmantošanas.

Augsnes struktūra pirms un pēc ģipša apstrādes.

Foto: Pasi Valkama, TraP-project

Papildus informācija:

[Baltic Deal - Gypsum SAVE-Project](#)

Avoti: 1) Kaasinen, S. 2013. Baltic Deal, gypsum. Searched 3/2018. ([Link](#))

2) SAVE Project. Web-source. Searched 3/2018. ([Link](#))